

INHOUD

Woord vooraf	II
HOOFDSTUK 1	
Wie, wat en hoe: waarover gaat het auteursrecht?	15
Inleiding	15
1. Situering van het auteursrecht	15
1.1. Een korte geschiedenis	15
1.2. Waarom auteursrecht	17
1.3. De plaats van het auteursrecht in het recht	17
2. De auteur	19
3. Het auteurswerk	22
3.1. Beschermden werken	22
3.1.1. Tussenkomen van de menselijke geest	22
3.1.2. Creatie	24
3.1.3. Originaliteit	30
3.2. Niet-beschermden werken	38
4. Hoe wordt een werk beschermd?	39
5. De duur van de bescherming	39
6. De auteurswet kent twee soorten rechten	40

HOOFDSTUK 2	
De auteur en zijn rechten	43
Inleiding	43
1. Welke rechten geniet de auteur?	43
I.1. Vermogensrechten	45
I.1.1. De exclusieve rechten	45
I.1.1.1. Reproductierecht	46
I.1.1.2. Recht van mededeling aan het publiek	48
I.1.1.3. Bestemmingsrecht	52
I.1.1.4. Distributierecht	53
I.1.1.5. Recht van verhuring en uitlening	54
I.1.1.6. Recht van toegang van de auteur tot zijn werk	55
I.1.2. De vergoedingsrechten	56
I.2. Morele rechten	58
I.2.1. Recht van bekendmaking	59
I.2.2. Recht van vaderschap	60
I.2.3. Recht op eerbied	60
2. Auteurswerken met verschillende auteurs	63
2.1. Bundeling van verschillende onafhankelijke werken	64
2.2. Werken waaraan verschillende auteurs samenwerken	66
2.2.1. Ondeelbare werken	66
2.2.2. Deelbare werken	69

HOOFDSTUK 3	
De gebruiker en zijn rechten	73
Inleiding	73
1. Vermogensrechten	75
1.1. Exclusieve rechten	76
1.1.1. Algemene regel	76
1.1.2. Uitzonderingen op de exclusieve rechten	78
1.2. Vergoedingsrechten	79
1.3. Uitzonderingen en wettelijke licenties: detailoverzicht	82
1.3.1. Voor iedereen	84
1.3.1.1. Citaat voor kritiek, polemiek, recensie, en onderwijs of wetenschap	84
1.3.1.2. Gebruik van werken in actualiteitsverslaggeving	87
1.3.1.3. Auteurswerken in een publiek toegankelijke plaats	90
1.3.1.4. Karikatuur, parodie en pastiche	93
1.3.1.5. Reprografie	98
1.3.1.6. Thuiskopie	100
1.3.1.7. Kosteloze privé-uitvoering in familiekring	102
1.3.1.8. Openbare uitlening	104
1.3.1.9. Technisch noodzakelijke reproducties	104
1.3.2. Voor onderwijs, wetenschap en cultuur	106
1.3.2.1. Citeren	106
1.3.2.2. Bloemlezing voor het onderwijs	107
1.3.2.3. Kosteloze uitvoering in het kader van schoolactiviteiten	108
1.3.2.4. Reprografie en andere reproducties ter illustratie bij onderwijs of wetenschappelijk onderzoek	109
1.3.2.5. Mededeling ter illustratie bij onderwijs of wetenschappelijk onderzoek	111
1.3.2.6. Bewaring van het cultureel en wetenschappelijk patrimonium	112
1.3.2.7. Online consultatie in bibliotheken, musea en archieven, en onderwijs	113
1.3.3. Voor de sociale sector	113
1.3.3.1. Personen met een handicap	113
1.3.3.2. Ziekenhuizen, gevangenissen, instellingen voor jeugd- en gehandicaptenzorg	114

1.3.4.	Voor andere sectoren	115
1.3.4.1.	Openbare tentoonstellingen en openbare verkopen	115
1.3.4.2.	Omroeporganisaties	115
1.3.4.3.	Producenten van audio- en audiovisuele werken	115
2.	Morele rechten	116
2.1.	Recht van bekendmaking	116
2.2.	Recht van vaderschap	117
2.3.	Recht op eerbied	117
	Appendix: Vrije licenties, creative commons, copyleft en free culture beweging	119
	HOOFDSTUK 4	
	De exploitatie van auteursrechten	123
	Inleiding	123
1.	Wie is de rechthebbende?	124
1.1.	De auteur oefent zelf zijn auteursrechten uit	124
1.2.	De auteursrechten gaan via erfenis, testament of aanwijzing over	124
1.3.	De auteur draagt zijn rechten contractueel over	125
2.	Primaire, secundaire en afgeleide exploitatiewijzen	129
3.	Aan welke regels moeten auteurscontracten voldoen?	130
3.1.	Noodzaak van een geschrift	133
3.2.	Volledige en precieze beschrijving van de rechten en exploitatiewijzen	134
3.3.	Overhandiging van het voorwerp ≠ overdracht van rechten	136
3.4.	Blijvende toegang tot het werk	136
3.5.	Dit komen jullie overeen per type exploitatie	137
3.5.1.	Verplichte exploitatie overeenkomstig de eerlijke beroepsgebruiken	137
3.5.2.	Toekomstige werken	138
3.5.3.	Nog ongekennde exploitatietechnieken	138

4. Beheersvennootschappen	141
4.1. Wat doet een beheersvennootschap?	141
4.2. Verplichte tussenkomst van een beheersvennootschap	143
4.3. Wettelijke regeling en controle van de beheersvennootschappen	144
4.4. Beheersvennootschappen actief in de pers	145
4.4.1. Beheersvennootschappen van auteurs	145
4.4.2. Beheersvennootschappen van persuitgevers	146
4.4.3. Overkoepelende beheersvennootschappen	147
HOOFDSTUK 5	
De pers en het auteursrecht	151
Inleiding	151
1. Pers: meer dan je denkt	151
2. De creatie van kranten en journaals	152
3. Hoe vereenvoudigt de auteurswet de realisatie van een krant of journaal?	159
3.1. Niet-beschermde werken	160
3.1.1. Officiële akten van de overheid	160
3.1.2. Openbare redevoeringen	161
3.1.3. Loutere informatie	162
3.1.4. Auteurswerken die tot het publieke domein behoren	163
3.2. De uitzonderingen van de auteurswet	164
3.2.1. Citaat voor kritiek, polemieken en recensie	165
3.2.2. Gebruik van werken in actualiteitsverslaggeving	167
3.2.3. Auteurswerken in een publiek toegankelijke plaats	170
3.2.4. Karikatuur, parodie en pastiche	173
4. Het recht op afbeelding: een belangrijk aandachtspunt bij de creatie van persproducten	176
5. De exploitatie van auteurswerken in de schrijvende en audiovisuele pers	186
5.1. Schrijvende pers	187
5.1.1. Auteurs en auteurswerken in de schrijvende pers	187
5.1.2. De persuitgever	187

5.1.3.	Primaire, secundaire en afgeleide exploitaties	189
5.1.3.1.	Primair gebruik	190
5.1.3.2.	Secundair gebruik	191
5.1.3.3.	Afgeleide exploitaties	194
5.1.4.	Auteurscontracten in de schrijvende pers: een veelheid van werken en auteurs	194
5.1.4.1.	Auteurs in dienstverband en freelancers	195
5.1.4.2.	Gelegenheidsauteurs en user-generated content	196
5.1.4.3.	Ingebedde werken	197
5.2.	Audiovisuele pers	199
5.2.1.	Auteurs en auteurswerken in de audiovisuele sector	199
5.2.2.	De producent en het vermoeden van overdracht van auteursrechten	202
5.2.3.	Primaire, secundaire en afgeleide exploitaties	205
5.2.3.1.	Primair gebruik	205
5.2.3.2.	Secundair gebruik	206
5.2.3.3.	Afgeleide exploitaties	207
5.3.	Online pers	207
6.	Hoe zien auteurscontracten in de perssector eruit?	207
6.1.	Auteurscontracten hebben strikte regels	208
6.1.1.	Noodzaak van een geschrift	208
6.1.2.	Volledige en precieze beschrijving van de rechten en exploitaties	209
6.1.3.	Overhandiging van het voorwerp ≠ de overdracht van rechten	210
6.1.4.	Blijvende toegang tot het werk	210
6.2.	Het soepele regime biedt meer vrijheid	211
6.2.1.	Duur, reikwijdte en vergoeding	211
6.2.2.	Eerlijke beroepsgebruiken zijn de norm	212
6.2.3.	Toekomstige werken	213
6.2.4.	Nog ongekende exploitatietechnieken	213
6.3.	Ook afspraken over de morele rechten	213
	Noten	216
	Literatuur	221